

 BERGEN LIGHT RAIL	Vedlegg til kontraktsvilkår – Krav til Bybanens leverandører		Dokument ID: 1435
			Versjon: 3
			Dato: 19.02.2026
	Dokumentansvarlig: Karina Størksen	Godkjent av: Erik Nerheim	Side 1 av 7

Vedlegg til kontraktsvilkår –

Krav til Bybanens leverandører

Bybanen AS er underlagt *Forskrift 10.desember 2014 nr.1572 om krav til sporvei, tunnelbane, forstadsbane m.m.* (kravforskriften), og *Forskrift 19.januar 2022 nr.100 om sikring på jernbane* (sikringsforskriften).

Bybanens leverandører blir en av Bybanens verdiskapningskjede og det kreves av leverandørene at de følger opp målene innenfor sikkerhet, sikring, etikk, miljø og kompetansekrav.

Sikkerhet og sikring

Bybanen skal ha leverandører som kan etterleve Bybanens sikkerhets- og sikringspolitikk, og stiller krav om at leverandøren benytter systematisk risikostyring i sin forretningsmodell. Det henvises til kravforskriften og sikringsforskriften, og det stilles følgende krav til sikkerhetsstyringssystem, hvor Bybanen krever at leverandøren:

1. Følger de samme styrings-, sikkerhets- og sikringskrav som jernbanelovgivningen stiller til Bybanen.
2. Jobber i henhold til et dokumentert sikkerhets- og sikringsstyringssystem som er tilpasset leverandørens oppgaver og risikobilde.
3. Sikrer at personell som utfører oppgaver av betydning for sikkerhet og sikring har nødvendig, dokumentert og oppdatert kompetanse, og at kompetansen opprettholdes og videreutvikles gjennom systematisk opplæring og re-opplæring.
4. Sikrer at operativt personell som utfører arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten oppfyller gjeldende helsekrav som fastsatt i kravforskriften kap.14.
5. Sørger for at utførelse av arbeidsoppgaver støtter opp under Bybanes mål, herunder mål for sikkerhet og sikring.
6. Innretter seg etter de akseptkriterier for risiko som Bybanen har fastsatt.
7. Gir Bybanen rett til å føre tilsyn med og følge opp at styrings-, sikkerhets- og sikringskravene etterleves, herunder rett til innsyn i relevant dokumentasjon, gjennomføring av revisjoner og kontroll av kompetanse og opplæring hos leverandørens personell.

Kravene gjelder generelt og gjelder alltid særskilt ved arbeid på eller i nærheten av Bybanens infrastruktur.

Veileder for sikkerhetsstyringssystem

Det er et behov for økt kunnskap om de krav som stilles til sikkerhetsstyring hos Bybanens leverandører. For å understøtte dette har Bybanen utarbeidet krav og

 BERGEN LIGHT RAIL	Vedlegg til kontraktsvilkår – Krav til Bybanens leverandører		Dokument ID: 1435
			Versjon: 3
			Dato: 19.02.2026
	Dokumentansvarlig: Karina Størksen	Godkjent av: Erik Nerheim	Side 2 av 7

føringer som skal bidra til at leverandørene får en tydelig forståelse av hvilke mål, krav og forventninger Bybanen stiller til ivaretagelse av sikkerhet og sikring.

Bybanen stiller som kontraktsvilkår at leverandøren har et dokumentert sikkerhetsstyringssystem som oppfyller Bybanens krav til sikkerhetsstyring. Leverandøren skal kunne dokumentere at systemet er implementert, etterleves og vedlikeholdes gjennom hele kontraktsperioden.

Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset leverandørens oppgaver, kontraktens omfang og leverandørens risikobilde, og skal sikre etterlevelse av gjeldende regelverk, Bybanens krav og avtalte forpliktelser.

Krav til sikkerhetsstyring

Sikkerhetsstyring er systematiske tiltak en organisasjon iverksetter for å oppnå, opprettholde og videreutvikle et sikkerhetsnivå i overensstemmelse med fastlagte mål. Sikkerhetsstyring er en kontinuerlig prosess.

Sikkerhetsstyring knyttet til Bybanen skal være risikobasert og proaktiv. Leverandørens sikkerhetsstyringssystem skal som et minimum inneholde følgende:

1. Sikkerhetspolitikk

- Dokumentere overordnede føringer for sikkerhet og sikring.

2. Sikkerhetsmål

- Definerte, målbare og etterprøvbare mål for sikkerhet og sikring.

3. Risikostyring

- Systematisk identifisering, analyse og håndtering av risiko knyttet til leveransene.

4. Risikovurderinger

- Dokumenterte risikovurderinger som danner grunnlag for valg av tiltak og arbeidsmetoder.

5. Ansvar og myndighet

- Tydelig definerte roller, ansvar og myndighet for sikkerhets- og sikringsrelaterte oppgaver.

6. Kompetansestyring

- Dokumenterte kompetansekrav for personell som utfører oppgaver av betydning for sikkerhet og sikring. Kompetansekravene skal minst omfatte:
 - Relevant teoretisk og praktisk utdanning
 - Nødvendig arbeidserfaring
 - Ferdigheter og kvalifikasjoner som er nødvendige for oppgavene
 - Personlige egenskaper der dette er relevant for sikker utførelse av arbeidet

7. Leverandørstyring

- Rutiner for valg, oppfølging og kontroll av underleverandører med betydning for sikkerhet og sikring.

	Vedlegg til kontraktsvilkår – Krav til Bybanens leverandører		Dokument ID: 1435
			Versjon: 3
			Dato: 19.02.2026
	Dokumentansvarlig: Karina Størksen	Godkjent av: Erik Nerheim	Side 3 av 7

8. Rapportering og oppfølging

- Systemer for rapportering av avvik, hendelser og forbedringstiltak, samt oppfølging av disse.

9. Beredskap

- Etablerte planer og tiltak for håndtering uønskede hendelser og krisesituasjoner.

Bybanen har rett til å føre kontroll med og gjennomføre revisjon av leverandørens sikkerhetsstyringssystem, herunder be om innsyn i relevant dokumentasjon.

Bybanens sikkerhetspolitikk:

1. Det skal ikke forekomme ulykker med dødsfall eller varig skade
2. Bybanen AS skal jobbe systematisk for kontinuerlig å forbedre sikkerheten
3. Bybanen AS skal ha en sikkerhetskultur for læring gjennom erfaring gjennom innrapportering av alle uønskede hendelser
4. Ved endringer i infrastruktur eller rullende materiell skal sikkerheten alltid opprettholdes eller forbedres
5. Godt preventivt vedlikehold skal forhindre at feil eller skader ved infrastrukturen utvikler seg til ulykker

Alle elementene i sikkerhetsstyringssystemet skal dokumenteres skriftlig. Overnevnte krav kommer i tillegg til kvalitetsstyringskrav, som ikke er omtalt i denne veilederen.

Sikkerhet ved Bybanen

1. Sikkerhetspolitikk

Sikkerhetspolitikken legger føringer for hvordan en virksomhet skal oppnå sine sikkerhetsmål.

Bybanens leverandører kan benytte Bybanens sikkerhetspolitikk i sin virksomhet. Dersom virksomheten har etablert sin egen sikkerhetspolitikk, må den være utformet slik at den underbygger de sikkerhetsmål som er satt for Bybanen.

2. Sikkerhetsmål

Sikkerhetsmål settes for å ha et bevisst forhold til hva man skal oppnå. Sikkerhetsmålene bør settes slik at man oppnå en kontinuerlig forbedring av sikkerheten. En viktig forutsetning er at målene er målbare.

Sikkerhetsmål kan også understøttes av kriterier; i risikovurderinger omtalt som akseptkriterier. Akseptkriteriene definerer nivået på hva som er akseptabel risiko. Bybanens sikkerhetsmål og akseptkriterier finnes i Bybanens sikkerhetshåndbok.

3. Risikovurderinger

 BERGEN LIGHT RAIL	Vedlegg til kontraktsvilkår – Krav til Bybanens leverandører		Dokument ID: 1435
			Versjon: 3
			Dato: 19.02.2026
	Dokumentansvarlig: Karina Størksen	Godkjent av: Erik Nerheim	Side 4 av 7

Leverandøren skal gjennomføre risikovurderinger før oppstart av arbeid. Risikovurdering er et verktøy for å utøve risikostyring. Risikovurdering består av 3 faser: planlegging, risikoanalyse og risikoevaluering. Metode som benyttes i risikoanalysen er avhengig av hva som skal analyseres. For arbeider som skal utføres benyttes ofte Sikker-jobb-analyse (SJA). For større planlegginger av arbeider og for prosjektering benyttes andre metoder.

En risikovurdering kan være kvalitativ (ved argumentasjon) eller kvantitativ (ved utregning). Kvantitativ analyse benyttes vanligvis ved utvikling av produkt/system, mens kvalitativ benyttes for enkle vurderinger/analyser. I risikoevalueringen identifiseres risikoen for den enkelte fate, samt sammenligner dem med gitte akseptkriterier. **Risiko = Sannsynlighet x Konsekvens**

Dersom det må gjøres endringer i arbeidet av betydning for sikkerheten, må leverandøren foreta ny risikovurdering.

Leverandøren må fremlegge risikovurderinger til Bybanen AS på forespørsel og alltid sammen med innsending av arbeidsvarsel.

4. Risikostyring

Risikostyring er å ha kontroll på den risiko som er knyttet til utførelsen og ferdig produkt gjennom hele arbeidsprosessen.

Leverandøren må dokumentere de farer som er identifisert, samt vise hvordan man har kontroll på disse farene ved å beskrive hvordan de er håndtert, f.eks. gjennom spesifikke sikkerhetstiltak og utførelse med kvalifisert personell.

Med grunnlag i risikostyringen skal leverandøren beskrive risikonivået knyttet til utførelsen og ferdig produkt.

5. Ansvar og myndighet

Det skal være helt klart hvem som har ansvar og myndighet i forbindelse med arbeid som utføres (eventuelt arbeid som kan påvirke sikkerheten på Bybanen). Ansvar og myndighet må være avtalt før arbeidet starter, og det skal være dekkende for alle aspekter av det arbeidet som skal utføres.

6. Kompetansestyring

En rekke operative arbeidsoppgaver innen Bybanen er underlagt spesifikke krav til helse og kompetanse. Dette kan for eksempel være arbeid med kjørestrøm, framføring av arbeidsmaskiner, osv.

For virksomheter som utfører arbeid som krever spesiell kompetanse, skal det i kompetansestyringsplanen fremkomme:

- Krav til kompetanse

 BERGEN LIGHT RAIL	Vedlegg til kontraktsvilkår – Krav til Bybanens leverandører		Dokument ID: 1435
			Versjon: 3
			Dato: 19.02.2026
	Dokumentansvarlig: Karina Størksen	Godkjent av: Erik Nerheim	Side 5 av 7

- Hvem som har kompetansen og kompetanseplan

Avhengig av hvilken type arbeid og størrelse på virksomheten, kan dette gjøres forholdsvis enkelt ved at man f.eks. i en tabell viser hvem som innehar kompetansen som er påkrevd.

Det må også lages en kompetanseplan som viser når den enkelte medarbeider skal på kurs eller annet for å ivareta krav til kompetansen.

Leverandørens kompetansestyringsplan og kompetanseplan skal sendes til Bybanen AS for godkjenning innen 14 dager før oppstart av arbeider. Dersom planene ikke regnes som tilfredsstillende, vil Bybanen AS sette krav til kompetanse i planene slik at de kan godkjennes.

7. Helsekrav

Kravforskriften kap. 14 stiller helsekrav til operativt personell som utfører arbeidsoppgaver av betydning for trafikksikkerheten, herunder personell som skal kjøre skinnegående arbeidsmaskiner/vogn eller personell som skal gi skiftesignal til vognfører ute i spor. Dette innebærer at førere, trafikkstyrere, stedsansvarlig og sikkerhetsvakter vil kunne være underlagt helsekrav.

Leverandøren skal sikre at slikt personell har gjennomgått godkjent helseundersøkelse, oppfyller gjeldende helsekrav og får helsekravene fulgt opp i henhold til fastsatte intervaller.

Dokumentasjon på oppfylte helsekrav skal kunne fremlegges Bybanen AS på forespørsel.

8. Leverandørstyring

Kravene som stilles til leverandører gjelder også eventuelle underleverandører. Det betyr at leverandørene også er ansvarlig for at underleverandører oppfyller de kravene som stilles av Bybanen.

9. Rapportering og oppfølging

Rapportering av avvik og uønskede hendelser, og oppfølging av disse, er et viktig element i sikkerhetsstyringen både med hensyn til kontinuerlig forbedring og for kontroll med risiko i forbindelse med utførelse av arbeid og ferdig produkt.

Uønsket hendelse har medført eller kan medføre tap av verdier. Verdier kan være liv/helse, miljø, materiell, funksjoner, samfunnsverdier eller omdømme. En uønsket hendelse kan både være tilsiktet og utilsiktet.

Leverandøren skal ha et system for registrering og oppfølging av avvik og uønskede hendelser. Avvik og uønskede hendelser skal alltid rapporteres til

 BERGEN LIGHT RAIL	Vedlegg til kontraktsvilkår – Krav til Bybanens leverandører		Dokument ID: 1435
			Versjon: 3
			Dato: 19.02.2026
	Dokumentansvarlig: Karina Størksen	Godkjent av: Erik Nerheim	Side 6 av 7

Bybanen innen 48 timer. Unnlatelse av rapportering til Bybanen er i seg selv en alvorlig hendelse.

Et slikt system må tilpasses virksomhetens type og størrelse. Det kan være et enkelt register, men det må være et «levende» system som oppdateres fortløpende.

10. Beredskap

Bybanen har beredskapsplaner. Leverandøren skal, uansett størrelse på arbeidet, sette seg inn i Bybanens beredskapsplaner. For mindre arbeider kan Bybanens egen beredskapsplan benyttes av leverandøren. Ved større arbeider skal leverandøren innarbeide Bybanens beredskapsplan inn i sin egen beredskapsplan.

Viktige elementer i en beredskapsplan er:

- Ansvarsforhold
- Viktige telefonnumre
- Varslingsrutiner
- Rutiner ved hendelser

Bekreftelse fra leverandøren

Ved kontraktsinngåelse bekrefter leverandøren at følgende krav er oppfylt og vil bli opprettholdt gjennom hele kontraktsperioden:

1. Kjennskap til Bybanens sikkerhetsmål

Leverandøren bekrefter å kjenne til Bybanens sikkerhets- og sikringsmål, og å ha forståelse for hvordan leverandørens virksomhet og leveranser skal bidra til å understøtte disse målene.

2. Sikkerhets- og sikringssystem

Leverandøren bekrefter å ha etablert et dokumentert sikkerhets- og sikringssystem som tilfredsstiller de krav Bybanen har stilt, og som er tilpasser leverandørens oppgaver, kontraktens omfang og risikobilde

3. Risikostyring

Leverandøren bekrefter å ha etablert systemer for systematisk identifisering, vurdering, håndtering og oppfølging av risikoer knyttet til arbeid som utføres i henhold til kontrakten, herunder risikoer av betydning for sikkerhet og sikring.

4. Definerte og dokumenterte kompetansekrav

Leverandøren bekrefter å kjenne til og ha fastsatt dokumenterte kompetansekrav for personell som utfører oppgaver av betydning for sikkerhet og sikring. Kompetansekravene omfatter som et minimum:

- Relevant teoretisk og praktisk utdanning
- Nødvendig arbeidserfaring

 BERGEN LIGHT RAIL	Vedlegg til kontraktsvilkår – Krav til Bybanens leverandører		Dokument ID: 1435
			Versjon: 3
			Dato: 19.02.2026
	Dokumentansvarlig: Karina Størksen	Godkjent av: Erik Nerheim	Side 7 av 7

- Relevante ferdigheter og kvalifikasjoner
- Personlige egenskaper der dette er nødvendig for sikker utførelse av arbeidet

5. Helsekrav til operativt personell

Leverandøren bekrefter at operativt personell som utfører arbeidsoppgaver av betydning for trafikksikkerheten oppfyller helsekravene i kravforskriften kapittel 14, herunder krav om godkjent helseundersøkelse og periodisk oppfølging. Dette gjelder blant annet personell som fører skinnegående arbeidsmaskiner, gir skiftesignal eller utfører funksjon som stedsansvarlig og/eller sikkerhetsvakt ved arbeid i spor.

6. System for oppfølging, vedlikehold og utvikling av kompetanse

Leverandøren bekrefter å ha etablert systemer for systematisk opplæring, re-opplæring, vedlikehold og utvikling av kompetanse for personells som utfører arbeid etter kontrakten, og at kompetansen er dokumentert og kan fremlegges på forespørsel fra Bybanen.

7. Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser

Leverandøren bekrefter å ha etablert systemer for rapportering, håndtering og oppfølging av uønskede hendelser, avvik og forbedringsforslag, og å kjenne til og etterleve Bybanens krav på området.

8. Oppfølging og kontroll

Leverandøren bekrefter å akseptere at Bybanen har rett til å føre kontroll med og følge opp etterlevelse av kravene, herunder gjennom innsyn i dokumentasjon, revisjoner og kontroll av kompetanse og opplæring.